

PROJEKT O₂ OÜ, REG. 10913931
ARHITEKTUURNE PROJEKTEERIMINE
EEP001664
REG: 17.07.2009

projekt

TELLIJA: TALLINNA KOMMUNAALAMET

TÖÖ NR: 3376

OBJEKTI ASUKOHT: HARJUMAA

OBJEKTI NIMETUS: AEGNA SAARE
SUPELRANDADE
KONTSEPTSIOON

PROJEKTI STADIUM: ESKIIS

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

VASTUTAV ARHITEKT: OTT OJAMAA

TARTU JUULI 2010

TARTU 50409 - NÄITUSE TN. 27
TEL. 7420999 - FAKS 7384017

www.projekto2.ee
info@projekto2.ee

TALLINN 101291- J. KUNDERI TN 37-1
TEL. 6440564 - FAKS 7384017

KAUSTA KOOSSEIS

SELETUSKIRJA SISUKORD

1. PÕHJARAND.....	3
2. IDARAND	4
3. LÕUNARAND	4
4. KÕLAKODA.....	5
5. MUINSUSKAITSELISTE OBJEKTIDE EKSPONEERIMINE	6

JOONISED		
JOONISE NR.	JOONISE NIMETUS	MÕÕTKAVA
A 01	PÕHJARANNA PLAAN	1:2000
A 02	IDARANNA PLAAN	1:2000
A 03	LÕUNARANNA PLAAN	1:2000
A 04	KÕLAKODA	1:2000
A 05	MUINS. KAITSELISTE OBJEKTIDE EKSPON. KONTSEPT.	1:100
A 06	RANNAINVENTAR	1:100

Ligipääsud :

Põhjarand on oma loodusliku keskkonna poolest üks kahest aktiivselt kasutatud supelrannast Aegna saarel. Laiemates kohtades ulatub liivarand 50 meetrini merepiirist ning moodustab kohati huvitava kuni 2 meetri kõrguse astangu. Viimast on hakatud kasutama tuulevarjuna. Nii on rekreatiivsed tegevused ranna asendi tõttu ilmakaarte suhtes nihkunud ka sisemaale jäävatesse astangu-tagustesse tuulele varjatud hõredalt mändidega kaetud aladele, kuhu on rajatud ka puhkamise tarbeks lõkkeplatse, välikäimlaid ja mänguväljak.

Põhjaranna suplemiskõlbulikule osale, mis asub Lõhekarist lääne pool, pääseb Tagamaa tee kaudu, suplusranna osa keskelt ehk lõunakaarest, otse sadamast. Lisaks läbib randa ida-lääne suunaliselt matkarada, mis suundub Eerikneemele. Tulenevalt tähistamata ja katmata jalgradade paljususega alal on ettenähtud jalgteede tähistamine ja kaitsmine tallamise kahjuliku koormuse eest laastu või kooremultši kattega.

Jäätmete käitlus :

Prügi kogumiseks on kasutuses olemasolevad viis konteinerit, millele on ette nähtud lisada veel kaks konteinerit, mõlemad välikäimlate lähedusse. Üks konteiner on ette nähtud Tagamaa tee juurdepääsu suudmes asuva olemas oleva välikäimla kõrvale ja teine Lõhehari otsa lisatud ökokäimla lähedusse. Paigaldatud prügikonteinereid tuleks tühjendada hooajal vähemalt üks kord nädalas. Üle päeva tuleks teha kontrollkäike, et korjata kokku mahaloobitud või tuulega laiali kandunud prügi. Ette on nähtud üks uus välikäimla ranna Lõhehari otsa juurde, varjulisesse metsa sopistusse. Planeeritud uus käimla on turba ja peenestatud metsakõdu puistega kuivkäimla, mille puistekasti täidab saarevaht ning vähemalt aastas korra organiseerib käimla tühjendamise.

Rannainventar:

Ettenähtud uued rannarajatised on vormilt ja ideelt modulaarsed, st. nende põhiplaan toetab mitme elemendi kõrvuti asetamist peegelpildis või pööratud peegelpildis. Nii on võimalik hajutada rajatiste sissepääsudelt tähelepanu ja sulandada neid kui tehisobjekte mitmekesise loodusliku ökosüsteemi keskele. Materjalideks on valitud nõ "väärakalt vananevad" puit ja teras. Nendest esimene on kasutusel vertikaalsete eralduselementidena ja on projekteeritud kahekihilise sõrestikuna, mis on üksteise suhtes poole faasi ulatuses nihutatud, muutes nii konstruktsiooni läbipaistmatuks, aga õhuliseks. Rajatised jäigastatakse teraskonstruktsiooniga ja toetakse horisontaalsetele raudteerelssidele. Lisaks otsesele funktsioonile on lisatud riietumiskabiinile istepink ja infostend. Istepink on kahesuunaline, mis võimaldab valikut vastavalt ilmastikuoludele (päike, tuule suund). Prügikonteinerite sulandamiseks keskkonda oleks soovitatav kasutada puitsõrestikaluseid, millesse konteiner asetada.

Riietumiskabiinid on paigutatud metsastest luidetest mere poole jäävatele tasastele hõredate mändidega aladele, kus asuvad ka olemasolevad rannarajatised.

Ligipääsud :

Rand jääb idarannikule, Lemmiku nina kaelale vastu Kräsuli saart, kuhu pääseb loodest suubuvalt, pinnaskattega Külaniidu teelt. Idarand on uus supelrand, mida on kasutatud paaril viimasel aastal, seoses lähedusse rajatud Loodusmajaga, kõrvalt mööduva viitadega varustatud matkarajaga ning paatige randumise võimalusega. Rannaga piirnev männimets on tallamisõrn, nii on ka siin otstarbekas selgelt tähistada ja katta purukattega põhilised jalgteed. Rajatiste jaoks on sobivaim liiva ja metsa vahele jääv liigniiske kamardunud tasane nõgu.

Jäätmete käitlus :

Randa rajatud olemas olevate lõkkeplatside ja välikäimlate läheduses on juba olemas viis prügikonteinerit. Uued jäätmete kogumise kohad on rajatud teiste rajatiste lähedusse. Lisatud on kolm uut prügikasti kohta, üks ranna lõunatippu, sinna projekteeritud uue välikäimla kõrvale, teine Külaniidu tee ja randa pöörava tee ristile ning kolmas ranna keskosas metsatuka tippu, randa suunduva tee kõrvale.

Ette on nähtud üks uus välikäimla ranna lõunaossa, liiva ja metsa vahelisele alale.

Rannainventar:

Ideelt ja olemuselt identsed põhjaranda projekteeritute. Riietumiskabiinid on paigutatud metsastest luidetest mere poole jäävatele tasastele hõredate mändidega aladele, kus asuvad ka olemas olevad rannarajatised. Lisatud on kaks uut riietumiskabiini, üks ranna keskmisesse ossa ja teine suplemiseks mõeldud ranna lõunatippu.

Ligipääsud :

Aegna saare sadama vahetusse lähedusse jääv lõunarand on kruusa-veeristikurand ja ei sobi suplemiseks- aktiivse murrutuse, kitsa liivaranna osa ja kiirleevade poolt tekitavate kõrgete ning teravate lainete pärast. Nii on ujumine lõunarannas vastunäidustatud, kuid muud puhkamisviisid, nagu lõkke tegemine ja Tallinna silueti vaatlemine, annavad rannale selge rekreatiivse iseloomu.

Jäätmete käitlus :

Planeeritud on rajada kaks uut välikäimlat, üks vahetult sadama lähedusse, jäätmejaama kõrvale, teine läänetippu. Esimene jagaks sadamast tulevate külastajate ja sinna planeeritud kõrtsi külastajate koormust. Teine oleks planeeritud lõkkeplatsi ja matkaraja külastajate tarvis. Mõlema välikäimla juurde on planeeritud ka prügikonteinerid. Lisaks on üks konteiner planeeritud lõkkeplatsi juurde.

Rannainventar:

Ideelt ja olemuselt identsed põhjaranda projekteeritute. Lisatud on üks riietumiskabiin ranna läänetippu, et pakkuda võimalust ennem laevale minekut end kohendada ja vajadusel riideid vahetada, jalga puhata või infostendi uurida.

Ligipääsud :

Saare keskkossa, vahetult Loodusmaja lähedusse avarale looduslikule rohumaale ja on ette nähtud avalike ürituste korraldamiseks mõeldud ala. Tegemist on ca 80 meetri laiuse ribaga mis kulgeb kagu-loode suunaliselt paralleelselt Karnapi teega ning on kagu servast piiratud Külaniidu teega. Ala loode tippu on planeeritud kaar-kõlakoda. Heinamaad ümbritsevad metsakooslused moodustavad loomuliku akustiliselt soodsa keskkonna, mida planeeritud kõlakoda püüab ära kasutada, et tekitada avar ja meeldiv väliürituste koht.

Mahutavus:

Kõlakoda on planeeritud piisavalt avarana ja varju pakkuvana, et esitada kontserte ja väliõhu etendusi ca paarisajale inimesele, kes saaksid olla kõlakoja varju all ja teist sama palju või rohkemgi kõlakojust väljas, avaral rohumaal.

Vorm:

Rajatise vormikeel on tuletatud mattunud zeppelinist, et haakuda saarel näha olevate, valdavalt muinas ja militaarotstarbeliste objektidega. Kõlakoda moodustub viiest teraskaarest, mis astuvad tagasi 9 meetriste sammudega, kuni suubuvad sujuvalt maapinda. Kaared kaetakse mittedüüva klaaskiudkangaga.

Lava ja plats:

Statsionaarset lava pole kõlakotta ette nähtud. Nii jääb varjualune vabaks suurtemate ürituste vahepeal. Varjualuse alune maapind oleks mõistlik katta sõelmekattega, et oleks võimalik toetada klapptoole.

Kõlakoja inventar:

Eraldi projekteeritud ja ladustatud laudu ja pinke pole ette nähtud, ürituste korraldaja varustab end iga üritus puhul ise vajaliku koguse lavamööbli või muu taolisega.

Jäätmete käitlus:

Ürituste ala vahetusse lähedusse loodusmaja poolsesse otsa on ette nähtud kolm ökokäimlat, mis koos loodusmaja käimlatega moodustavad ühe selge, varjatud ja kokku koondatud käimlate ala. Prügikogumise konteinerid on paigutatud käimlate lähedusse Külaniidu tee hargnemispunkti vahetusse lähedusse, olles nii kättesaadav saart väisavale matkajale kui suurürituse ajal pidutsevale inimesele. Lisaks on prügikonteinerid ette nähtud Karnapi tee äärde, Külaniidu teega ristumise koha peale ja avalike ürituste ala loodetippu.

5. MUINSUSKAITSELISTE OBJEKTIDE EKSPONEERIMINE

Idee

Igale objektile tuleb läheneda individuaalselt, selleks tuleb igale muinsuskaitsele objektile koostada eraldi projekt ning selle aluseks olev geodeetiline uuring.

Piirded:

Saare rohkearvuliste militaarobjektide seas on mitmeid, mille vaatlemine võib olla ettevaatamatuse korral ohtlik, kohati eluohtlik. Militaar-rajatised on varisemisohtlikud, kõikjal turritavad betooni armatuurid, nii on turvalisuse tagamiseks planeeritud ohtlike objektide ümber ilmasõja aegses kujunduses jalaväetõkke "siil". Piirded on seega vaatlejat suunavad ja hoiatavad. Mingil juhul ei toimi nad kui läbipääsmatud tõkked, vaid on eelkõige visuaalselt kergesti eristuvad ja hoiatavad piirded. Neid eirav ja tõkkest üleastuv vaatleja vastutab siis juba ise tagajärgede eest. Mittemilitaarsete muinsuskaitsele objektide juures tõkkeid ei kasutata.

Haljastus:

Käesoleval hetkel on antud objektid rohelisel aastaajal raskesti leitavad, sest on tugevalt võssa ja metsa kasvanud. Vaadete avamiseks on ette nähtud objekti varjavate kuuskede valdav välja raiumine ning noortest kuuskedest puhastamine. Männid ja lehtpuud tuleks valikuliselt välja raiuda ning noored kasvud kõik maha raiuda. Alles võib jätta keerulistes tingimustes kasvanud ja sestap vormilt huvitavaks kujunenud puud.

Juurdepääs:

Arvestades tundliku ja mitmekesisest kohaliku ökosüsteemi on planeeritud jalgradade ning objektideni viivate teede kateks purukate ning järskude nõlvade puhul laudtee või trepistik. Nii tagatakse liikumiseks ette nähtud trajektooride selge loetavus ning koondatakse inimsammude koormav raskus ühele joonele.

Jäätmete käitlus:

Objekti piirialale ja juurdepääsuteedele on ette nähtud prügikonteinerid.

Seletuskirja koostas

Projekteerija: Egon Metusala

TELLIJA: **TALLINNA KOMMUNAALAMET**

TÖÖ NR: **3376**

OBJEKTI ASUKOHT: **HARJUMAA**

OBJEKTI NIMETUS: **AEGNA SAARE SUPELRANDADE KONTSEPTSIOON**

PROJEKTI STAADIUM: **ESKIIS**

**TALLINN
JUULI 2010**